

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0523U100249

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грібіненко Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Hribinienko

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 17.00.03

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-12-2023

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.857.01

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07

Тема дисертації:

1. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни.
2. Theoretical and categorical principles of musical textology as an actual musicological discipline.

Реферат:

1. Грібіненко Ю.О. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни. Кваліфікаційна наукова праця у вигляді монографії. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 – музичне мистецтво. Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової. Одеса, 2023. Монографія присвячена дослідженню музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни. В роботі як головні вирішуються наступні завдання: висвітлюються сучасні тенденції розвитку теорії тексту в гуманітарно-філософських науках та їх вплив на музикознавчу думку; визначаються чинники процесу формування та актуалізації музичної текстології на початку XXI

століття; виявляються та характеризуються основні категорії музичної текстології як опорні в її аналітичному апараті; визначається інтертекстуальність як фундаментальна властивість сучасного мислення та один з основних чинників текстоутворення; узагальнюються основні положення теорії гіпертексту та виявляються властивості цього феномену; пропонується концепція музичного гіпертексту як форми музичного тексту та способу функціонування музичної свідомості, уточнюються характеристики та розуміння понять алюзія, автоалюзія, цитата, автоцитата, монограма як обумовлюючих реалізацію міжтекстових зв'язків. В монографії пропонується оригінальна концепція музичної текстології, яка обумовлюється взаємодією понять музичний текст, інтертекстуальність, гіпертекст, алюзія, цитата, монограма, код та знаходить своє завершення у ідеї Метатексту як такої, що розуміє під собою цілісний текст, котрий поєднує динамічну сукупність музичних текстів. Таким чином утворюється надструктура, що організує тексти у єдиний за наявності ідейно-художньої спільності між ними. З цієї точки зору Метатекстом може вважатися будь-яка система текстів, яка використовує єдиний тип кодів. Автор установлює основні форми інтертекстуальних стратегій у творчості композиторів XX – XXI століть, що проявляють себе як принципи побудови тексту з використанням ресурсів інших текстів, текстів інших знакових систем, обрання того чи іншого набору засобів міжтекстової трансляції, пріоритетність певного або певних серед них, а також селекція форми їх включення (експліцитної і/або імпліцитної); надає характеристику інтертекстуальних прийомів. В роботі запроваджується концепція музичного гіпертексту, що є актуальною на сучасному етапі розвитку музичної культури, оскільки відповідно ситуації, що склалася, допомагає тлумачити механізми і особливості передачі цілих інформаційних пластів. Пропонується підхід до тембру як до фактору смислової організації музичного тексту, значимого елементу композиторського тексту. Розглядаються особливості тембрової організації музичних текстів в творчості сучасних композиторів. Дослідження тембрової лексики у творах Г. Уствольської, А. Пярта, Є. Станковича, Ю. Гомельської дозволяє як наблизитися до розуміння специфіки творчого методу даних композиторів, так і прослідкувати властивості тембру на рівні драматургії та композиції. Ключові слова: музична текстологія, текст, музичний текст, інтонація, знак, код, музична інтерпретація, інтертекстуальність, алюзія, цитата, монограма, інтертекстуальна стратегія, гіпертекст, музичний гіпертекст, тембр, Метатекст.

2. Hribinienko Yu. O. Theoretical and categorical principles of musical textology as an actual musicological discipline. Monography as a qualifying scientific work. Dissertation for a Doctor's degree in Arts by speciality 17.00.03 – Musical Art. Odessa National Music Academy named after A.V. Nezhdanova. Odessa, 2023. The monograph is devoted to the study of musical textology as a relevant musicological discipline. The following tasks are solved as the main ones: modern tendencies of text theory development in humanities and philosophical sciences and their influence on musicological thought are covered; the factors of the process of formation and actualization of musical textology at the beginning of the XXI century are determined; the main categories of music textology are identified and characterized as the supporting ones in its analytical apparatus; intertextuality is defined as a fundamental property of modern thinking and one of the main factors of text formation; the main provisions of the theory of hypertext are generalized and the properties of this phenomenon are revealed; the concept of musical hypertext as a form of musical text and a way of functioning of musical consciousness is offered, characteristics and understanding of concepts of allusion, self-allusion, quotation, auto-quote, monogram as determining realization of intertextual connections are specified. The monograph offers an original concept of music textology, which is conditioned by the interaction of musical text, intertextuality, hypertext, allusion, quotation, monogram, code and ends in the idea of Metatext as one that means a whole text that combines a dynamic set of musical texts. Thus, a superstructure is formed, which organizes the texts into a single one in the presence of ideological and artistic commonality between them. From this point of view, any text system that uses a single type of code can be considered a Metatext. The author establishes the main forms of intertextual strategies in the works of composers of the XX – XXI centuries that manifest themselves as principles of text construction using resources of other texts, texts of other sign systems, choice of a set of intertextual translation, priority of a certain one or certain ones among them, and selection of the form of their inclusion (explicit and / or implicit); provides a description of intertextual techniques. The concept of musical hypertext is introduced in the

work, which is relevant at the present stage of development of musical culture, because according to the current situation, it helps to explain the mechanisms and features of transferring entire information layers. The approach to timbre as to the factor of semantic organization of the musical text, a significant element of the composer's text is offered. Features of timbre organization of musical texts in work of modern composers are considered. The study of timbre vocabulary in the compositions of G. Ustvolskaya, A. Pärt, E. Stankovych, J. Gomelskaya allows us to come closer to the understanding of the specifics of the creative method of these composers, and to trace the properties of timbre at the level of dramaturgy and composition. Key words: musical textology, text, musical text, intonation, sign, code, musical interpretation, intertextuality, allusion, quotation, monogram, intertextual strategy, hypertext, musical hypertext, timbre, Metatext.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Грібіненко Ю.О. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни. Одеса: Олді+, 2023. 512 с.
2. Грибіненко Ю. Музыкальная полистилистика в свете теории интертекстуальности. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОДМА імені А.В. Нежданової. Одеса, 2007. Вип. 8. Кн. 1. С. 39–49.
3. Грібіненко Ю. Актуальні аспекти проблеми полістилістики. Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка. Харків–Луганськ, 2007. Вип. 8. С. 25–34.
4. Грибіненко Ю. Сонорно-сонористические аспекты фортепианных сонат Бориса Тищенко. Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка. Харків–Луганськ, 2008. Вип. 11. С. 74–87.
5. Грибіненко Ю. Понятие полистилистики в современном музыковедении. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОДМА ім. А.В. Нежданової. Одеса, 2009. Вип. 10. С. 57–66.
6. Грібіненко Ю. Прийоми полістилістики як засіб утворення міжтекстових зв'язків. Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка. Харків–Луганськ, 2010. Вип. 12. С. 118–127.
7. Грибіненко Ю. Духовно-культурологічні передумови полістилістики Духовна культура України: традиції та сучасність: науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ, 2010. Вип. 85. С. 391–404.
8. Грибіненко Ю. Жанровые инновации в камерно-инструментальном творчестве Юлии Гомельской. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОДМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Друкарський дім, 2013. Вип. 18. С. 251–262.
9. Грибіненко Ю. Феномен гипертекста как форма и способ функционирования музыкального сознания. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОДМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Друкарський дім, 2014. Вип. 19. С. 265–274.
10. Грибіненко Ю. Полистилистические аспекты композиторской поэтики Альфреда Шнитке (на примере камерно-инструментальных произведений). Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Друкарський дім, 2014. Вип. 20. С. 74–85.
11. Грибіненко Ю. Исторические предпосылки формирования полистилистики в музыке. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса: Друкарський дім, 2015. Вип. 21. С. 206–214.
12. Грибіненко Ю. Соната для виолончели и фортепиано № 1 Альфреда Шнитке в контексте эволюции авторского стиля. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Одеса:

Друкарський дім, 2016. Вип. 22. С. 27–37.

- 13. Грибиненко Ю. Индивидуально-авторский аспект стилизового синтеза в фортепианных сонатах В. Сильвестрова. *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Друкарський дім, 2016. Вип. 23. С. 237–249.
- 14. Грибиненко Ю. Особенности тембровой драматургии инструментальных произведений Галины Уствольской. *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Друкарський дім, 2017. Вип. 24. С. 8–19.
- 15. Грібіненко Ю. Семантико-композиційні функції інструментального тембру у творчості Г. Уствольскої (на прикладі Композиції № 1). *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Друкарський дім, 2017. Вип. 25. С. 19–30.
- 16. Грібіненко Ю. Лірика Ф. Тютчева в творчості М. Метнера. *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Астропринт, 2019. Вип. 29. Кн. 2. С. 46–57.
- 17. Грибиненко Ю. Авторская модель полистилистики в творчестве В. Сильвестрова (на примере его сонаты для скрипки и фортепиано «Post Scriptum»). *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Гельветика, 2020. Вип. 31. Кн. 1. С. 120–131.
- 18. Grybynenko J. Internextual aspects of Boris Tishchenko's piano work. *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Гельветика, 2020. Вип. 31. Кн. 2. С. 122–133.
- 19. Грібіненко Ю. Темброва лексика камерних творів Є. Станковича. *Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. Одеса: Гельветика, 2021. Вип. 32. Кн. 2. С. 164–174.
- 20. Grybynenko Ju. O. Polystylistics as a musical phenomenon and its author's models. *Music semiology: categories and methods: collective monograph*. A.I. Samoilenko, S.V. Osadcha, O. Ohanezova-Hryhorenko, L.I. Povzun, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2020. Pp. 93–113. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-201-5/93-112>
- 21. Grybynenko J. O. Actual aspects of the problem of intertextuality in music. *Musicological discourse and problems of contemporary semiology: collective monograph*. A.I. Samoilenko, S. V. Osadcha, O. Ohanezova-Hryhorenko, L.I. Povzun, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2020. Pp. 89–105. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-200-8/89-104>
- 22. Aleksandrova O., Samoilenko O., Osadcha S., Grybynenko J., Nosulya A. *Composer's Philosophy: The Interdependence Between Worldview and Writing Technique*. WISDOM. Yerevan, 2021. Vol. 20 (4). Pp. 158–165. DOI: <https://doi.org/10.24234/wisdom.v20i4.534>
- 23. Samoilenko O., Osadcha S., Chernoiivanenko A., Grybynenko J., Ovsyannikova-Trel O. *Musical composition as metonymy of culture and the subject of musicological studies*. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. Hradec Kralove, 2022. Vol. 12. Issue 1 (XXV). Pp. 190–192.
- 24. Hribinienko Yu., Matushchak T., Shpytalna I., Su Rui, Zhang Zeyu *Interpretation of a musical text: to the question of understanding the author's intention*. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. Hradec Kralove, 2023. Vol. 13. Issue 1 (XXXII). Pp. 69–72.
- 25. Grybynenko J. *The phenomenon of intertextuality in music*. European Journal of Arts. Scientific journal. Vienna: Premier Publishing, 2021. № 1. Pp. 40–45.
- 26. Грибиненко Ю. *Понятийные основы музыкальной текстологии: к проблеме взаимодействия категорий текст, интертекст и гипертекст*. «KELM: Knowledge, Education, Law, Management». Lublinie: Fundacja «Instytut Spraw Administracji Publicznej», 2021. № 3(39). Vol. 1. С. 82–87.
- 27. Hribinienko Yu. *Current issues of musical textology*. Copernicus. De Musica. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek. 2022. Vol. 1. Issue 1. Pp. 93–100. DOI: <https://doi.org/10.15804/CDM.2022.1.10>
- 28. Грібіненко Ю. *Теорія інтертекстуальності у світлі сучасних музикознавчих поглядів*. *Музика в системі мистецької освіти: взаємини та протидії: матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації в галузі мистецтвознавства, музикознавства, музичної педагогіки*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 60–63.

- 29. Грібіненко Ю. Специфіка втілення інтертекстуальності в сучасній композиторській поезиці (на прикладі творчості Євгена Станковича). International scientific and practical conference «Cultural studies and art: European development direction»: conference proceedings. July 16–17, 2021. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». С. 87–90. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-117-6-22>
- 30. Грібіненко Ю. Аллюзия как средство межтекстовых связей: актуальные музыковедческие рефлексии. Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2021. С. 290–295. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mezhdunarodnaya-nauchnoprakticheskaya-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovationsand-development-prospects-1-3-avgusta-2021-goda-berlin-germaniya-arhiv/>
- 31. Грібіненко Ю. Гіпертекст як об'єкт музикознавчої рефлексії. International scientific conference «The influence of culture and art on the value orientations of civilization in war and post-war times»: conference proceedings (August 30–31, 2022). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. С. 88–91. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-237-1-20>
- 32. Грібіненко Ю. Обрії постмодерної парадигми в сучасній українській композиторській творчості. International scientific conference «Development of culture and art in the war and post-war periods»: conference proceedings (September 6–7, 2023, Wloclawek (Poland)). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. С. 58–61. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-14>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драч Ірина Степанівна

2. Ірина С. Драч

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каплієнко-Ілюк Юлія Володимирівна

2. Юлія В. Каплієнко-Ілюк

Кваліфікація: д. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Северинова Марина Юріївна

2. Maryna Y. Severynova

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Самойленко Олександра Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Самойленко Олександра Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна